

„Tento projekt bol realizovaný s finančnou pomocou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) prostredníctvom Operačného programu Základná infraštruktúra, ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.“

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE BREZOVEC

VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POLNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY NA NEPOLNOHOSPODÁRSKÉ ÚČELY

Schvaľovacia doložka:

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo v Brezovci

Číslo uznesenia a dátum schválenia: 7/08 zo dňa 04.10.2008

Číslo VZN obce, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN obce: 1/2008

Oprávnená osoba: Juraj Slivka – starosta obce

August 2008

Obstarávateľ : **Obec Brezovec**
Obecný úrad
06773 Brezovec, číslo 13
Zastúpený : Juraj Slivka – starosta obce
IČO : 00 316 139

Spracovateľ : **Ing. arch. Ivan Vook AA**
Janouškova 20, 080 01 Prešov
Číslo osvedčenia : 0639 AA
IČO : 32 928 254

Riešiteľský kolektív

Hlavný riešiteľ : Ing. arch. Ivan Vook AA
Urbanizmus : Ing. arch. Vladimír Nedelko
: Ing. arch. Ivan Vook
: Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem

Zodpovedný riešiteľ : Ing. Marek Glevaňák

OBSAH

textová časť

1. Úvod
2. Prírodné podmienky, pôdny fond, poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo
3. Navrhované zdôvodnenie urbanistického riešenia územného plánu
4. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely

tabuľková časť

Tabuľka č.1: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde mimo zastavaného územia obce Brezovec

Tabuľka č.2: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde v hraniciach zastavaného územia obce Brezovec

Tabuľka č.3: Rekapitulácia záberu poľnohospodárskej pôdy v obci Brezovec

grafická časť

Výkres č.7: Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely, M 1:5 000, obec Brezovec

1. ÚVOD

Obec Brezovec v súčasnosti nemá pre svoj ďalší rozvoj žiadnu záväznú územnoplánovacia dokumentáciu. Územný plán VÚC Prešovského kraja 2004 nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať územný plán obce, aby bolo možné zahrnúť aj širšie vzťahy medzi jednotlivými katastrami. Tieto perspektívne zmeny však nemožno realizovať bez cieľavedomej pomoci štátu, ktorá by mala formou rozvojových programov v spolupráci so štrukturálnymi fondmi Európskej únie podnietiť iniciatívu domáceho obyvateľstva. Riešenie úlohy preto vyplýva z potreby vypracovať pre obec Brezovec dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja.

Hlavným cieľom riešenia Územného plánu obce Brezovec je prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, riešenie vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja sídla. Zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability.

V územnom pláne obce v súlade s Územným plánom VÚC Prešovského kraja 2004 je potrebné riešiť:

- funkčné a komunikačné väzby na základe jestvujúceho stavu a funkčné využitie pozemkov,
- plochy výstavby v priamej nadväznosti na zastavané územie obce,
- možnosti rozvoja obytnej zástavby a usmernenia výhľadových plôch určených pre funkciu bývania,
- stav a úroveň občianskej vybavenosti sídla a plochy pre občiansku vybavenosť a sociálnu infraštruktúru,
- rozvoj športových a rekreačných aktivít v lokalitách s možnosťou využitia prírodného potenciálu územia,
- požiadavky na dopravnú a technickú vybavenosť obce vyplývajúcu z nadradenej dokumentácie,
- dopravnú a technickú vybavenosť obce,
- podmienky pre zriadenie nových pracovných príležitostí výrobnjej zóny,
- plochy pre náhradnú výsadbu zelene v súlade s krajinnoekologickým plánom,
- opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- opatrenia vplývajúce zo záujmov obrany štátu,
- opatrenia protipožiarnej ochrany a ochrany územia pred povodňami,
- vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie,
- regulačné prvky priestorového a funkčného využitia územia,
- plochy verejnoprospešných stavieb.

Základné východiskové podklady použité pri spracovaní poľnohospodárskej prílohy boli :

- hranica súčasne zastavaného územia k 1.1.1990 získaná z Katastrálneho úradu v Prešove,
- druhy pozemkov podľa stavu z Katastrálneho úradu v Prešove,
- bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ) z Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy, pracovisko Prešov
- komplexný urbanistický návrh

2. PRÍRODNÉ PODMIENKY, PÔDNY FOND, POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA A LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Predmetné územie je teda vymedzené katastrálnym územím obce Brezovec a z hľadiska širších vzťahov okolitými katastrálnymi územiami obcí Ulič, Ubl'a a Ruská Volová (všetky okres Snina). Pre riešené územie je významná poloha na hranici Národného parku Poloniny.

PRÍRODNÉ PODMIENKY

Katastrálne územie obce Brezovec je budované súvrstviami dukelskej jednotky vonkajšieho flyšového pásma (striedanie pieskovcov a ílovcov v rôznom pomere), ktoré majú v tejto časti Východných Karpát generálne SZ – JV priebeh. V juhozápadnej časti katastra vystupujú cergowské vrstvy flyšové (vápňitý drobnorytmický flyš - vápnité sivé, okrové ílovce, vložky hnedých ílovcov, vápnité laminované jemnozrné pieskovce). Ďalej na severovýchod sa nachádza pruh menilitových vrstiev (čierne, hnedé nevápňité i vápnité ílovce), v rámci ktorého sa vyskytujú drobné šošovkovité vložky vrstiev rohovcov a prekremených ílovcov, na ktoré nadväzuje úzky pruh pieskovcov zo Mszanky (30 až 80 m hrubé pieskovcové súvrstvie - strednozrné hrubolavicovité pieskovce). Severovýchodnú časť katastra budujú cisnianske vrstvy: sú pieskovcovým flyšom, kde klastickú zložku tvoria droby a drobové pieskovce (60 – 600 cm).

Jednotlivé flyšové súvrstvia sú vo väčšej alebo v menšej miere pokryté kvartérnymi sedimentmi (najmä deluviálne a fluválne sedimenty). Fluválne sedimenty tvoria výplň údolnej nivy väčších vodných tokov (Brezovčik), predstavujú ich piesčité štrky, hlinité štrky, hliny a fly. Deluviálne sedimenty tvoria hrubšie výskyty na plochých svahoch a nezriedka predstavujú vhodné prostredie pre vznik svahových porúch.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie prevažuje v celom katastri rajón flyšoidných hornín.

V riešenom území je diagnostikované nízke radónové riziko.

Z hľadiska geomorfologického členenia vymedzené riešené územie k. ú. Brezovec patrí k Východným Karpatom, k subprovincii Vonkajšie Východné Karpaty: jeho severná časť do oblasti Poloniny, do celku Bukovské vrchy, do podcelku Nastaz. Južná časť patrí do oblasti Nízkych Beskyd, do geomorfologického celku Beskydské predhorie, do podcelku Ublianska pahorkatina.

V riešenom území prevládajú fluválne a stráňové procesy, z ktorých dominuje výmoľová a plošná vodná erózia na poľnohospodárskej pôde. V značnej miere sa uplatňujú aj zosuvné procesy ako jeden z najdynamickejších prejavov svahovej modelácie. Fluválne procesy sú za normálnych podmienok obmedzené len na korytá vodných tokov, počas povodní môžu výrazným spôsobom prispieť k zmenám reliéfu vo väčšom rozsahu, pričom sú často zasiahnuté aj doliny, ktoré nemajú pravidelne tečúci vodný tok.

Územie Ublianskej pahorkatiny v širšom okolí a prevažná časť riešeného územia s nižšou nadmorskou výškou katastra Brezovec možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, vlhkým vrchovinovým okrskom M6. Vyššie položené polohy severnej časti katastra radíme do mierne teplého, veľmi vlhkého, vrchovinového okrsku M7.

Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné katastrálne územie Brezovec do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 20 do 50 dní) a vrcholové polohy hornatín (Nastaz) do oblasti horských advektívnych hmiel (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 70 do 300 dní).

Vo vymedzenom riešenom území prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, pričom jeho prúdenie v prízemnej vrstve výrazne ovplyvňuje orientácia jednotlivých údolí.

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík patrí riešené územie katastra Brezovec k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Bodrog. Hydrologickou osou tohto územia je vodný tok Brezovčik,

odvodňujúci prakticky celú plochu riešeného územia a vlievajúci sa do vodného toku Ublianka (ktorá tvorí pravostranný prítok vodného toku Už (Uh) na území Ukrajiny). Z hľadiska charakteru prameniska ide o typ pramenité pero pahorkatinné, pričom jednotlivé vodné toky sa zlievajú v rôznych častiach zastavaného územia obce, čo môže pri istých typoch zrážok predstavovať riziko pre zastavané územie (vznik zátopovej vlny).

Z hľadiska hydrogeologických pomerov najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory v širšie riešenom území sú pieskovce a ílovce s miernou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým v hrebeni Nastazu a ílovce s nízkou prietoknosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T < 1.10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým v priestore Ublianskej pahorkatiny.

Hydrogeologický komplex paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu, ktoré majú prevažne puklinovú priepustnosť. Z hľadiska výskytu a cirkulácie podzemnej vody sú to veľmi rôznorodé horniny.

POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA

Celková výmera obce Brezovec je 343 ha. Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry majú najvyššie zastúpenie lesné pozemky – 148 ha, čo predstavuje 43,2 % lesnatosť. Z poľnohospodárskej pôdy najviac zaberajú trvalé trávne porasty 41,7 % a orná pôda 9,5 %. Záhrady a ovocné sady majú podiel 1,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

V katastrálnom území obce Brezovec sú podľa evidencie nehnuteľností nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov:

druh pozemku	plocha v ha	plocha v %
orná pôda	33	9,5
trvalé trávne porasty	143	41,7
záhrady	4	1,2
ovocné sady	0	0
lesné pozemky	148	43,2
vodné plochy	1	0,3
zastavané plochy a nádvorcia	9	2,6
ostatné plochy	5	1,5
celkom	343	100,0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Obce Prešovského kraja 2002

Charakteristika základných pôdnych predstaviteľov v riešenom území vyplýva z kategorizácie pôd podľa kódovania bonitovaných pôdno – ekologických jednotiek.

V katastrálnom území obce na riešených záberoch poľnohospodárskej pôdy sa nachádzajú tieto hlavné pôdne jednotky:

69, KMg, kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké,

70, KMg, kambizeme pseudoglejové na flyši, ťažké až veľmi ťažké,

84, KMg, kambizeme pseudoglejové na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké).

Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny (osobitne chránená podľa zákona SNR č. 220/2004 Z.z.) sa v katastrálnom území Brezovec nevyskytuje.

V nasledujúcej tabuľke sú vyhodnotené vybrané ukazovatele kvantitatívnych a kvalitatívnych vlastností pôdy na lokalitách riešených záberov pôdy v katastrálnom území obce Brezovec:

kód	skup. kvality	TPK	skeletovitosť	hĺbka	expozícia	sklonitosť	p. typ	p. druh	erózia
0669432	7	O6	slabá	30-60cm	J, V a Z	7-12°	KMg	stredne ťažké	silná
0670233	7	O6	slabá	30-60cm	J, V a Z	3-7°	KMg	ťažké	stredná
0684873	9	T3	bez-slabá	premenlivá	J, V a Z	17-25°	KMg	ťažké	extrémna
0684872	9	T3	bez-slabá	premenlivá	J, V a Z	17-25°	KMg	stredne ťažké	extrémna

POLNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na v rastlinnej výrobe na výrobu krmovín. Lúky spásajú ovce súkromných roľníkov. V obci v minulosti na pôde hospodáril Štátny majetok Ubl'a. Dnes poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci z 33 ha ornej pôdy a 143 ha lúk a pasienkov obhospodarováva AGRIFOP a.s. Stakčín, ktorého členmi sú aj občanmi obce.

Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity. V riešenom území sa nenachádzajú žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava. V obci sa nenachádza poľnohospodársky dvor.

Je predpoklad, že poľnohospodárska činnosť v obci bude zameraná na v rastlinnú prvovýrobu, výrobu krmovín. Rozvoj poľnohospodárskej výroby je podmienený podnikateľskými zámermi AGRIFOP a.s. Stakčín. Územný plán nerieši rozvoj poľnohospodárskej výroby na poľnohospodárskom dvore v obci. Využitie poľnohospodárskeho pôdneho fondu je podmienené zámermi jej vlastníkov.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Lesné porasty na území katastra obce Brezovec tvoria časť lesného hospodárskeho celku Stakčín. V obci je evidovaných cca 148 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí 43 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce, ktorých vlastníkmi sú Lesné a pasienkové spoločenstvo Brezovec a Lesy Slovenskej republiky. V lesoch hospodári Lesopasienkové hospodárstvo Ulič. Drevná hmota je spracovávaná predovšetkým na pile nachádzajúcej sa v obci Ubl'a.

Lesný hospodársky plán pre lesný hospodársky celok je platný na roky 2000–2009. Riešenie územného plánu obce rešpektuje ustanovenia zákona číslo 326/2005 Z.z. o lesoch a okrem využívania lesných ciest pre turistické a cykloturistické chodníky, nezasahuje do územia lesov a na plochách lesov nerieši žiadnu funkčnú zmenu a považuje pre súčasné a budúce hospodárenie na lesnom pôdnom fonde predpisy lesného hospodárskeho plánu za záväzné.

3. NAVRHOVANÉ ZDÔVODNENIE URBANISTICKÉHO RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Územný plán obce Brezovec rešpektuje súčasný stav funkčného využitia a priestorového usporiadania územia obce, dopĺňa jestvujúcu dopravnú kostru obce a v súlade so schváleným Zadaním pre spracovanie návrhu územný plán obce rieši rozvoj jednotlivých funkcií nasledovne:

Obytné územie:

Územný rozvoj obce je z hľadiska priestorového usporiadania možné riešiť v týchto základných smeroch:

- doplnenie prelúk v zastavanom území obce,
- modernizácia staršieho bytového fondu,
- usmerňuje novú výstavbu rodinných domov a jestvujúcu zástavbu obce,
- z dôvodu ochrany poľnohospodárskej pôdy rieši územný plán nové vhodné plochy na bývanie vo väzbe na súčasné zastavané územie s dobrými väzbami na centrum obce ako aj mimo zastavané územie.

Bytová výstavba je riešená ako kontinuálny systém dotvárania jestvujúcich obytných zón v dotváraní jestvujúcich štruktúr a spôsobu zástavby, formou individuálneho bývania v rodinných domoch. Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu len na plochách nadmerných záhrad v severovýchodnej a juhozápadnej časti obce. Územný plán obce pre bilančné obdobie do roku 2025 rieši nové lokality obytnej zástavby v hraniciach zastavaného územia ako aj mimo zastavaného územia.

Občianska vybavenosť:

Terajší cintorín pre riešenú veľkosť obce k bilančnému roku 2025 v rámci pohrebných služieb je nepostačujúci a preto územný plán rieši jeho rozšírenie v severnom smere. Pri rozšírení dochádza k záberu lesnej pôdy.

Zeleň rodinných domov tvorí základ systému zelene v sídle. Preto sa v rámci územného plánu obce riešia jednotlivo niektoré plochy zelene rodinných domov v zastavanom území i mimo neho.

Pri významných objektoch občianskej vybavenosti územný plán obce rieši nové parkovacie stojiská vytvorením parkovacích pásov alebo na samostatných plochách.

Nakoľko obec nie je napojená na vodovod ani kanalizáciu, územný plán rieši výstavbu čističky odpadových vôd a výstavbu vodojemu juhovýchodne nad dedinou.

V oblasti rekreácie:

Územný plán obce rieši na novej turistickej trase do obce Ulič po terajšej poľnej a lesnej ceste v severovýchodnej časti obce pri lese zriadenie plochy so športovo – rekreačnou funkciou, kde by sa realizovalo táborisko. Na plochách súkromných záhrad v západnej časti zastavaného územia rieši možnosť výstavby 16-ich rekreačných chát. Ďalšou plochou rekreácie je plocha budúceho areálu zimných športov so zjazdovkou v juhozápadnej časti obce, kde územný plán rieši aj výstavbu lyžiarskeho vleku.

Výroba:

ÚPD sa v návrhoch zaoberá riešením plochy poľnohospodárskej výroby - kompostáren.

4. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÓDY NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

Tabuľka č.1: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesnej pôde mimo zastavaného územia obce Brezovec

Funkčné využitie	Číslo lokality	Katastrálne územie	Výmera lokality		Predpokladaná výmera lesnej pôdy	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Vlastník/užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia		Iná informácia
			spolu v ha	spolu v ha		spolu v ha	Odv.skup./BPEJ	z toho		výmera v ha	(závlaha, odvodnenie)	
Plocha rodinných domov	1	Brezovec	0,25	-	-	0,25	7/0669432	0,16	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,09				
Plocha rekreácie a cestovného ruchu	2	Brezovec	0,06	-	-	0,06	7/0670233	0,06	Súkr.	-	-	-
							7/0684973	0,17				
Občianska vybavenosť	3	Brezovec	0,56	-	-	0,56	9/0684872	0,39	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,05				
Cintorín	4	Brezovec	0,05	-	-	0,05	7/0670233	0,05	Súkr.	-	-	-
ČOV	5	Brezovec	0,12	0,10	-	0,02	7/0670233	0,02	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,01				
Plocha poľnohospodárskej výroby	6	Brezovec	0,01	-	-	0,01	7/0670233	0,01	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,01				
Vodojem	7	Brezovec	0,01	-	-	0,01	7/0670233	0,01	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,01				
Vodné toky a plochy	8	Brezovec	0,01	-	-	0,01	7/0670233	0,01	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,04				
Trafostanica	9	Brezovec	0,04	-	-	0,04	7/0670233	0,04	Súkr.	-	-	-
							9/0669432	0,01				
Plocha technickej vybavenosti	10	Brezovec	0,01	-	-	0,01	7/0669432	0,01	Súkr.	-	-	-
							7/0670233	0,01				
	11	Brezovec	0,05	-	-	0,05	7/0670233	0,01	Súkr.	-	-	-

Tabuľka č.2: Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej a lesnej pôde v hraniciach zastavaného územia obce Brezovec

Funkčné využitie	Číslo lokality	Katastrálne územie	Výmera lokality		Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Vlastník/užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromelioračné zariadenia		Iná informácia
			spolu v ha		spolu v ha	z toho			(závlaha, odvodnenie)		
			spolu v ha			Odv.skup./BPEJ	výmera v ha				
Plocha výroby, skladov a skládok Plocha rodinných domov	12	Brezovec	0,06	0,06	-	-	-	-	-	-	
	13	Brezovec	0,09	0,09	-	-	-	-	-	-	
	14	Brezovec	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	
	15	Brezovec	0,08	0,08	-	-	-	-	-	-	
	16	Brezovec	0,11	0,11	-	-	-	-	-	-	
	17	Brezovec	0,08	0,08	-	-	-	-	-	-	
Plocha rekreácie a cestovného ruchu	18	Brezovec	0,56	0,56	-	-	-	-	-	-	

Tabuľka č.3: Rekapitulácia záberu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy v obci Brezovec

Záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy v ha	Celkový záber	Poľnohospodárska pôda	Lesná pôda	Ostatná nepoľnohospodárska pôda	Chránená pôda	Odvodnenie
Mimo hranice zastavaného územia	1,17	1,07	0,10	-	-	-
V hraniciach zastavaného územia	1,24	1,24	-	-	-	-
Spolu	2,41	2,31	0,10	-	-	-

